

అరణ్యపర్వము - జ్ఞానప్రథము

విఘ్నేశ్వరధ్యానమ్

నమస్తే గణనాథాయ గణానాం పతయే నమః ।
భక్తిప్రియాయ దేవేశ భక్తేభ్యః సుఖదాయక ॥

శ్రీనివాసధ్యానమ్

అనన్తవేదసంవేద్యం నిర్దోషం గుణసాగరమ్ ।
అతీంద్రియం నిత్యముక్తం శ్రీనివాసం భజేనిశమ్ ॥

శ్రీకృష్ణధ్యానమ్

వందే నవఘనశ్యామం పీతకాశేయవాససమ్ ।
సానన్దం సున్దరం శుద్ధం శ్రీకృష్ణం ప్రకృతేః పరమ్ ॥

వ్యాసధ్యానమ్

వేదవ్యాసం స్వాత్మరూపం సత్యసన్ధం పరాయణమ్ ।
శాన్తం జితేంద్రియక్రోధం సశిష్యం ప్రణమామ్యహమ్ ॥

అథ సంకల్పః

శ్రీమదాదివరాహక్షేత్రే, విరాజమానస్య, జగద్రక్షణార్థమవతీర్ణస్య, శ్రీమదఖి-
లాండకోటిబ్రహ్మాండనాయకస్య, శ్రీవేంకటేశ్వరస్వామినః,
పరిపూర్ణానుగ్రహేణ, సర్వేషాం, భక్తజనానామ్, ఆధివ్యాధినివృత్తిద్వారా,
ఆయురారోగ్యైశ్వర్యాభివృద్ధ్యర్థం, సర్వారిష్టనివృత్తిద్వారా సకలశ్రేయోఽ-
భివృద్ధ్యర్థం, ధర్మార్థకామమోక్షాఖ్య, చతుర్విధ, పురుషార్థసిద్ధ్యర్థం,
సమస్తపాపక్షయార్థం, శ్రీపరమేశ్వరప్రీత్యర్థం శ్రీమన్మహాభారతే, వనపర్వణి,
యథాశక్తి, చతురశీతితమోధ్యాయాంతర్గత, శ్లోకపారాయణం,
ఆచార్యముఖేన కరిష్యామహే.

శ్రీకృష్ణపరబ్రహ్మణే నమః

అథ చతురశీతితమోఽధ్యాయః

పులస్త్య ఉవాచ

తతో గచ్ఛేన్మహారాజ ధర్మతీర్థమనుత్తమమ్ ।

యత్ర ధర్మో మహాభాగః తస్తవానుత్తమం తపః ॥ 84-1॥

తేన తీర్థం కృతం పుణ్యం స్వేన నామ్నా చ విశ్రుతమ్ ।

తత్ర స్నాత్వా నరో రాజన్ ధర్మశీలః సమాహితః । ॥84-2॥

ఆసప్తమం కులం చైవ పునీతే నాత్ర సంశయః ।

తతో గచ్ఛేత రాజేంద్ర జ్ఞానపావనముత్తమమ్ ॥ ॥84-3॥

అగ్నిష్టోమమవాప్నోతి మునిలోకం చ గచ్ఛతి ।

సౌగంధికవనం రాజన్ తతో గచ్ఛేత మానవః ॥ ॥84-4॥

తత్ర బ్రహ్మాదయో దేవాః ఋషయశ్చ తపోధనాః ।

సిద్ధచారణగంధర్వాః కిన్నరాశ్చ మహాలారగాః ॥ ॥84-5॥

తద్ వనం ప్రవిశన్నేవ సర్వపాపైః ప్రముచ్యతే ।

తతశ్చాపి సరిచ్ఛేష్టా నదీనాముత్తమా నదీ ॥ ॥84-6॥

స్లక్షాద్దేవీ స్రుతా రాజన్ మహాపుణ్యా సరస్వతీ ।

తత్రాభిషేకం కుర్వీత వల్మీకాన్నిః సృతే జలే ॥ ॥84-7॥

అర్చయిత్వా పితౄన్ దేవాన్ అశ్వమేధఫలం లభేత్ ।

ఈశాన్యాధ్యుషితం నామ తత్ర తీర్థం సుదుర్లభం ॥ ॥84-8॥

షట్సు శమ్యానిపాతేషు వల్మీకాదితి నిశ్చయః ।

కపిలానాం సహస్రం చ వాజిమేధం చ విందతి ॥ ॥84-9॥

తత్ర స్నాత్వా నరవ్యాఘ్రు దృష్టమేతత్ పురావతనైః ।

సుగంధాం శతకుంభాం చ పంచయక్షాం చ భారత ॥ ॥84-10॥

అభిగమ్య నరశ్రేష్ఠస్వర్గలోకే మహీయతే ।

త్రిశూలఖాతం తత్రైవ తీర్థమాసాద్య భారత ॥ 84-11॥

తత్రాభిషేకం కుర్వీత పితృదేవార్చనే రతః ।

గాణపత్యం చ లభతే దేహం త్యక్త్వా న సంశయః ॥ 84-12॥

తతో గచ్ఛేత రాజేంద్ర దేవ్యాః స్థానం సుదుర్లభమ్ ।

శాకంభరీతి విఖ్యాతా త్రిషు లోకేషు విశ్రుతా ॥ 84-13॥

దివ్యం వర్షసహస్రం హి శాకేన కిల సువ్రతా ।

ఆహారం సా కృతవతీ మాసిమాసి నరాధిప ॥ 84-14॥

ఋషయోఽభ్యాగతాస్తత్ర దేవ్యా భక్త్యా తపోధనాః ।

ఆతిథ్యం చ కృతం తేషాం శాకేన కిల భారత ॥ 84-15॥

తతః శాకంభరీత్యేవ నాను తస్యాః ప్రతిష్ఠితమ్ ।

శాకంభరీం సమాసాద్య బ్రహ్మచారీ సమాహితః ॥ 84-16॥

త్రిరాత్రముషితః శాకం భక్షయిత్వా నరః శుచిః ।

శాకాహారస్య యత్ కించిద్ వర్షైర్ద్వాదశభిః కృతమ్ ॥ 84-17॥

తత్ ఫలం తస్య భవతి దేవ్యాశ్చందేన భారత ।

తతో గచ్ఛేత్ సువర్ణాఖ్యం త్రిషు లోకేషు విశ్రుతమ్ ॥ 84-18॥

తత్ర విష్ణుః ప్రసాదార్థం రుద్రమారాధయత్ పురా ।

వరాంశ్చ సుబహూన్ లేఖే దైవతేషు సుదుర్లభాన్ ॥ 84-19॥

ఉక్తశ్చ త్రిపురఘ్నైన పరితుష్టేన భారత ।

అపి చ త్వం ప్రియతరః లోకే కృష్ణ భవిష్యసి ॥ 84-20॥

త్వన్ముఖం చ జగత్ సర్వం భవిష్యంతి స సంశయః ।

తత్రాభిగమ్య రాజేంద్ర పూజయిత్వా వృషధ్వజమ్ ॥ 84-21॥

అశ్వమేధమవాష్నోతి గాణపత్యం చ విందతి ।
ధూమావతీం తతో గచ్ఛేత్ త్రిరాత్రోపోషితో నరః ॥ 84-22॥

మనసా ప్రార్థితాన్ కామాన్ లభతే నాత్ర సంశయః ।
దేవ్యాస్తు దక్షిణార్థేన రథావర్తో నరాధిప ॥ 84-23॥

తత్రారోహేత ధర్మజ్ఞ శ్రద్ధధానో జితేంద్రియః ।
మహాదేవప్రసాదాద్ధి గచ్ఛేత పరమాం గతిమ్ ॥ 84-24॥

ప్రదక్షిణముపావృత్య గచ్ఛేత భరతర్షభ ।
ధారాం నామ మహాప్రాజ్ఞః సర్వపాపప్రమోచనీమ్ ॥ 84-25॥

తత్ర స్నాత్వా నరవ్యాఘ్రు న శోచతి నరాధిప ।
తతో గచ్ఛేత ధర్మజ్ఞ నమస్కృత్య మహాగిరిమ్ ॥ 84-26॥

స్వర్గద్వారేణ యత్ తుల్యం గంగాద్వారం న సంశయః ।
తత్రాభిషేకం కుర్వీత కోటితీర్థే సమాహితః ॥ 84-27॥

పుండరీకమవాష్నోతి కులం చైవ సముద్ధరేత్ ।
ఉజ్వైకాం రజనీం తత్ర గోసహస్రఫలం లభేత్ ॥ 84-28॥

సప్తగంగే త్రిగంగే చ శక్రావర్తే చ తర్పయన్ ।
దేవాన్ పితౄంశ్చ విధివత్ పుణ్యే లోకే మహీయతే ॥ 84-29॥

తతః కనఖిలే స్నాత్వా త్రిరాత్రోపోషితో నరః ।
అశ్వమేధమవాష్నోతి స్వర్గలోకం చ గచ్ఛతి ॥ 84-30॥

కపిలావటం తతో గచ్ఛేత్ తీర్థసేవీ నరాధిప ।
ఉపోష్య రజనీం తత్ర గోసహస్రఫలం లభేత్ ॥ 84-31॥

నాగరాజస్య రాజేంద్ర కపిలస్య మహాత్మనః ।
తీర్థం కురువరశ్రేష్ఠ సర్వలోకేషు విశ్రుతమ్ ॥ 84-32॥

తత్రాభిషేకం కుర్వీత నాగతిర్థే నరాధిప ।

కపిలానాం సహస్రస్య ఫలం విందతి మానవః ॥ 84-33॥

తతో లలితకం గచ్ఛేత్ శాంతనోస్త్రిర్ణముత్తమమ్ ।

తత్ర స్నాత్వా నరో రాజన్ న దుర్గతిమవాప్నుయాత్ ॥ 84-34॥

గంగాయమునయోర్మధ్యే స్నాతి యః సంగమే నరః ।

దశాశ్వమేధానాప్నోతి కులం చైవ సముద్ధరేత్ ॥ 84-35॥

తతో గచ్ఛేత రాజేంద్ర సుగంధం లోకవిశ్రుతామ్ ।

సర్వపాపవిశుద్ధాత్మా బ్రహ్మలోకే మహీయతే ॥ 84-36॥

రుద్రావర్తం తతో గచ్ఛేత్ తీర్థసేవీ నరాధిప ।

తత్ర స్నాత్వా నరో రాజన్ స్వర్గలోకం చ గచ్ఛతి ॥ 84-37॥

గంగాయాశ్చ నరశ్రేష్ఠ సరస్వత్యాశ్చ సంగమే ।

స్నాత్వాశ్వమేధం ప్రాప్నోతి స్వర్గలోకం చ గచ్ఛతి ॥ 84-38॥

భద్రకర్ణే వీశ్వరం గత్వా దేవమర్చ్య యథావిధి ।

న దుర్గతిమవాప్నోతి నాకపుష్టి చ పూజ్యతే ॥ 84-39॥

తతః కుంజాన్రుకం గచ్ఛేత్ తీర్థసేవీ నరాధిప ।

గోసహస్రమవాప్నోతి స్వర్గలోకం చ గచ్ఛతి ॥ 84-40॥

అరుంధతీవటం గచ్ఛేత్ తీర్థసేవీ నరాధిప ।

సాముద్రకముపస్పృశ్య బ్రహ్మచారీ సమాహితః ॥ 84-41॥

అశ్వమేధమవాప్నోతి త్రిరాత్రేణోషితో నరః ।

గోసహస్రఫలం విద్యాత్ కులం చైవ సముద్ధరేత్ ॥ 84-42॥

బ్రహ్మవర్తం తతో గచ్ఛేద్ బ్రహ్మచారీ సమాహితః ।

అశ్వమేధమవాప్నోతి సోమలోకం చ గచ్ఛతి ॥ 84-43॥

యమునాప్రభవం గత్వా సముపస్పృశ్య యామునమ్ ।
అశ్వమేధఫలం లభ్యా స్వర్గలోకే మహీయతే ॥ 84-44॥

దర్శిసంక్రమణం ప్రాప్య తీర్థం త్రైలోక్యపూజితమ్ ।
అశ్వమేధమవాప్నోతి స్వర్గలోకం చ గచ్ఛతి ॥ 84-45॥

సింధోశ్చ ప్రభవం గత్వా సిద్ధగంధర్వసేవితమ్ ।
తత్రోష్య రజనీః పంచ విందేద్ బహుసువర్ణకమ్ ॥ 84-46॥

అథ వేదీం సమాసాద్య నరః పరమదుర్గమామ్ ।
అశ్వమేధమవాప్నోతి సర్వలోకం చ గచ్ఛతి ॥ 84-47॥

ఋషికుల్యాం సమాసాద్య వాసిష్ఠం చైవ భారత ।
వాసిష్ఠీం సనుతిక్రమ్య సర్వే వర్ణా ద్విజాతయః ॥ 84-48॥

ఋషికుల్యాం సమాసాద్య నరః స్నాత్వా వికల్మషః ।
దేవాన్ పితౄంశ్చార్చయిత్వా ఋషిలోకం ప్రపద్యతే ॥ 84-49॥

యది తత్ర వసేన్మాసం శాకాహారో నరాధిప ।
భృగుతుంగం సమాసాద్యవాజిమేధఫలం లభేత్ ॥ 84-50॥

గత్వా వీరప్రమోక్షం చ సర్వపాపైః ప్రముచ్యతే ॥
కృత్తికామఘయేశ్చైవ చ తీర్థమాసాద్య భారత ॥ 84-51॥

అగ్నిష్టోమాతిరాత్రాభ్యాం ఫలమాప్నోతి మానవః ।
తత్ర సంధ్యాం సమాసాద్య విద్యాతీర్థమనుత్తమమ్ ॥ 84-52॥

ఉపస్పృశ్య చ వై విద్యాం యత్ర తత్రోపపద్యతే ।
మహాశ్రమే వసేద్ రాత్రిం సర్వపాపప్రమోచనే ॥ 84-53॥

ఏకకాలం నిరాహారో లోకానావసతే శుభాన్ ।
షష్ఠకాలోపవాసేన మాసముష్య మహాలయే ॥ 84-54॥

- సర్వపాపవిశుద్ధాత్మా విందేద్ బహుసువర్ణకమ్ ।
దశాపరాన్ దశ పూర్వాన్ నరానుద్ధరతే కులమ్ ॥ 84-55॥
- అథ వేతసికాం గత్వా పితామహనిషేవితామ్ ।
అశ్వమేధమవాప్నోతి గచ్ఛేదాశనసీం గతిమ్ ॥ 84-56॥
- అథ సుందరికాతీర్థం ప్రాప్య సిద్ధనిషేవితమ్ ।
రూపస్య భాగీ భవతి దృష్టమేతత్ పురాతనైః ॥ 84-57॥
- తతో వై బ్రాహ్మణీం గత్వా బ్రహ్మచారీ జితేంద్రియః ।
పద్మవర్ణేన యానేన బ్రహ్మలోకం ప్రపద్యతే ॥ 84-58॥
- తతస్తు నైమిషం గచ్ఛేత్ పుణ్యం సిద్ధనిషేవితమ్ ।
తత్ర నిత్యం నివసతి బ్రహ్మ దేవగణైః సహ ॥ 84-59॥
- నైమిషం మృగయానస్య పాపస్వార్థం ప్రణశ్యతి ।
ప్రవిష్టమాత్రస్తు నరః సర్వపాపైః ప్రముచ్యతే ॥ 84-60॥
- తత్ర మాసం వసేద్ ధీరః నైమిషే తీర్థతత్పరః ।
పుథివ్యాం యాని తీర్థాని తాని తీర్థాని నైమిషే ॥ 84-61॥
- కృతాభిషేకస్తత్రైవ నియతో నియతాశనః ।
గవాం మేధస్య యజ్ఞస్య ఫలం ప్రాప్నోతి భారత ॥ 84-62॥
- పునాత్యాసప్తమం చైవ కులం భరతసత్తమ ।
యస్త్వజ్ఞేన్నైమిషే ప్రాణాన్ ఉపవాసపరాయణః ॥ 84-63॥
- స మోదేత్ సర్వలోకేషు ఏవమాహుర్మనీషిణః ।
నిత్యం మేధ్యం చ పుణ్యం చ నైమిషం నృపసత్తమ ॥ 84-64॥
- గంగోద్భేదం సమాసాద్య త్రిరాత్రోపోషితో నరః ।
వాజపేయమవాప్నోతి బ్రహ్మభూతో భవేత్ సదా ॥ 84-65॥

- సరస్వతీం సమాసాద్య తర్పయేత్ పితృదేవతాః ।
సారస్వతేషు లోకేషు మోదతే నాత్ర సంశయః ॥ 84-66॥
- తతశ్చ బాహుదాం గచ్ఛేద్ బ్రహ్మచారీ సమాహితః ।
తత్రోష్య రజనీమేకాం స్వర్గలోకే మహీయతే ॥ 84-67॥
- దేవసత్రస్య యజ్ఞస్య ఫలం ప్రాప్నోతి కౌరవ ।
తతః క్షీరవతీం గచ్ఛేత్ పుణ్యాం పుణ్యతరైర్వృతాం ॥ 84-68॥
- పితృదేవార్చనపరః వాజపేయమవాఘ్నుయాత్ ।
విమలాశోకమాసాద్య బ్రహ్మచారీ సమాహితః ॥ 84-69॥
- తత్రోష్య రజనీమేకాం స్వర్గలోకే మహీయతే ।
గోష్రతారం తతో గచ్ఛేత్ సరయాస్తీర్ణముత్తమమ్ ॥ 84-70॥
- యత్ర రామో గతః స్వర్గం సభృత్యబలవాహనః ।
స చ వీరో మహారాజ తస్య తీర్థస్య తేజసా ॥ 84-71॥
- రామస్య చ ప్రసాదేన వ్యవసాయాచ్చ భారత ।
తస్మింస్తీర్ణే నరః స్నాత్వా గోష్రతారే నరాధిప ॥ 84-72॥
- సర్వపాపవిశుద్ధాత్మా స్వర్గలోకే మహీయతే ।
రామతీర్ణే నరః స్నాత్వా గోమత్యాం కురునందన ॥ 84-73॥
- అశ్వమేధమవాప్నోతి పునాతి చ కులం నరః ।
శతసాహస్రకం తీర్థం తత్రైవ భరతర్షభ ॥ 84-74॥
- తత్రోపస్పర్శనం కృత్వా నియతో నియతాశనః ।
గోసహస్రఫలం పుణ్యాం ప్రాప్నోతి భరతర్షభ ॥ 84-75॥
- తతో గచ్ఛేత రాజేంద్ర భర్తృస్థానమనుత్తమమ్ ।
అశ్వమేధస్య యజ్ఞస్య ఫలం ప్రాప్నోతి మానవః ॥ 84-76॥

కోటితీర్థే నరః స్నాత్వా అర్చయిత్వా గుహం నృప ।
గోసహస్రఫలం విద్యాత్ తేజస్వీ చ భవేన్నరః ॥ 84-77॥

తతో వారాణసీం గత్వా అర్చయిత్వా వృషధ్వజమ్ ।
కపిలావ్రాదే నరః స్నాత్వా రాజసూయమవాప్నుయాత్ ॥ 84-78॥

అవిముక్తం సమాసాద్య తీర్థసేవీ కురూద్వహా ।
దర్శనాద్ దేవదేవస్య ముచ్యతే బ్రహ్మహత్యయా ॥ 84-79॥

ప్రాణానుత్పృజ్య తత్రైవ మోక్షం ప్రాప్నోతి మానవః ।
మార్కండేయస్య రాజేంద్ర తీర్థమాసాద్య దుర్లభమ్ ॥ 84-80॥

గోమతిగంగయోశ్చైవ సంగమే లోకవిశ్రుతే ।
అగ్నిష్టోమమవాప్నోతి కులం చైవ సముద్ధరేత్ ॥ 84-81॥

తతో గయాం సమాసాద్య బ్రహ్మచారీ సమాహితః ।
అశ్వమేధమవాప్నోతి కులం చైవ సముద్ధరేత్ ॥ 84-82॥

తత్రాక్షయవతో నామ త్రిషు లోకేషు విశ్రుతః ।
తత్ర దత్తం పితృభ్యస్తు భవత్యక్షయముచ్యతే ॥ 84-83॥

మహానద్యాముపస్పృశ్య తర్పయేత్ పితృదేవతాః ।
అక్షయాన్ ప్రాప్నుయాల్లోకాన్ కులం చైవ సముద్ధరేత్ ॥ 84-84॥

తతో బ్రహ్మసరో గత్వా ధర్మారణ్యోపశోభితమ్ ।
బ్రహ్మలోకమవాప్నోతి ప్రభాతామేవ శర్వరీమ్ ॥ 84-85॥

బ్రహ్మణా తత్ర సరసి యూపశ్రేష్ఠః సముచ్ఛితః ।
యూపం ప్రదక్షిణం కృత్వా వాజపేయఫలం లభేత్ ॥ 84-86॥

తతో గచ్ఛేత రాజేంద్ర ధేనుకం లోకవిశ్రుతమ్ ।
ఏకరాత్రోషితో రాజన్ ప్రయచ్ఛేత్ తిలధేనుకామ్ ॥ 84-87॥

- సర్వసాపవిశుద్ధాత్మా సోమలోకం వ్రజేద్ ధ్రువమ్ ।
తత్ర చిహ్నిం మహద్ రాజన్ అద్యాపి సుమహద్ భృశమ్ ॥ 84-88॥
- కపిలాయాః సవత్సాయాః చరంత్యాః పర్వతే కృతమ్ ।
సవత్సాయాః పదాని స్మ దృశ్యంతే ద్యాపి భారత ॥ 84-89॥
- తేషూపస్పృశ్య రాజేంద్ర పదేషు నృపసత్తమ ।
యత్ కించిదశుభం కర్మ తత్ ప్రణశ్యతి భారత ॥ 84-90॥
- తతో గృధ్రవటం గచ్ఛేత్ స్థానం దేవస్య ధీమతః ।
స్నాయీత భస్మనా తత్ర అభిగమ్య వృషధ్వజమ్ ॥ 84-91॥
- బ్రాహ్మణేన భవేచ్ఛీర్ణం వ్రతం ద్వాదశవార్షికమ్ ।
ఇతరేషాం తు వర్ణానాం సర్వసాపం ప్రణశ్యతి ॥ 84-92॥
- ఉద్యంతం చ తతో గచ్ఛేత్ పర్వతం గీతనాదితమ్ ।
సావిత్ర్యాస్తు పదం తత్ర దృశ్యతే భరతర్షభ ॥ 84-93॥
- తత్ర సంధ్యాముపాసీత బ్రాహ్మణాః సంశితవ్రతః ।
తేన హ్యుపాస్తా భవతి సంధ్యా ద్వాదశవార్షికీ ॥ 84-94॥
- యోనిద్వారం చ తత్రైవ విశ్రుతం భరతర్షభ ।
తత్రాభిగమ్య ముచ్యేత పురుషో యోనిసంకటాత్ ॥ 84-95॥
- కృష్ణశుక్లావుభౌ పక్షౌ గయాయాం యో వసేన్నరః ।
పునాత్యాసప్తమం రాజన్ కులం నాస్త్వత్ర సంశయః ॥ 84-96॥
- విష్టవ్యా బహవః పుత్రా యద్యేకోపి గయాం వ్రజేత్ ।
యజేత వాశ్వమేధేన నీలం వా వృషముత్పజేత్ ॥ 84-97॥
- తతః ఫల్గుం వ్రజేద్ రాజన్ తీర్థసేవీ నరాధిప ।
అశ్వమేధమవాప్నోతి సిద్ధిం చ మహతీం వ్రజేత్ ॥ 84-98॥

తతో గచ్చేత రాజేంద్ర ధర్మప్రస్థం సమాహితః ।

తత్ర ధర్మో మహారాజ నిత్యమాస్తే యుధిష్ఠిర ॥ 84-99॥

తత్ర కూపోదకం కృత్వా తేన స్నాతః శుచిస్తథా ।

పితౄన్ దేవాంస్తు సంతర్వ్య ముక్తపాపో దివం వ్రజేత్ ॥ 84-100॥

మతంగస్యాశ్రమస్తత్ర మహర్షేర్భావితాత్మనః ।

తం ప్రవిశ్యాశ్రమం శ్రీమత్ శ్రమశోకవినాశనమ్ ॥ 84-101॥

గవామయనయజ్ఞస్య ఫలం ప్రాప్నోతి మానవః ।

ధర్మం తత్రాభిసంస్పృశ్య వాజిమేధమవాఘ్నుయాత్ ॥ 84-102॥

తతో గచ్చేత రాజేంద్ర బ్రహ్మస్థానమనుత్తమమ్ ।

తత్రాభిగమ్య రాజేంద్ర బ్రహ్మణం పురుషర్షభ ॥ 84-103॥

రాజసూయాశ్వమేధాభ్యాం ఫలం విందతి మానవః ।

తతో రాజగృహం గచ్చేత్ తీర్థసేవీ నరాధిప ॥ 84-104॥

ఉపస్పృశ్య తతస్తత్ర కక్షీవానివ మోదతే ।

యక్షిణ్యా నైత్యకం తత్ర ప్రాశ్నీత పురుషః శుచిః ॥ 84-105॥

యక్షిణ్యాస్తు ప్రసాదేన ముచ్యతే బ్రహ్మహత్యయా ।

మణినాగం తతో గత్వా గోసహస్రఫలం లభేత్ ॥ 84-106॥

తైర్థికం భుంజతే యస్తు మణినాగస్య భారత ।

దష్టస్యాశీవిషేణాపి న తస్య క్రమతే విషమ్ ॥ 84-107॥

తత్రోష్య రజనీమేకాం గోసహస్రఫలం లభేత్ ।

తతో గచ్చేత బ్రహ్మర్షేః గౌతమస్య వనం ప్రియమ్ ॥ 84-108॥

అహల్యాయా హ్రదే స్నాత్వా వ్రజేత పరమాం గతిమ్ ।

అభిగమ్యాశ్రమం రాజన్ విందతే శ్రియమాత్మనః ॥ 84-109॥

తత్రోదపానం ధర్మజ్ఞ త్రిషు లోకేషు విశ్రుతమ్ ।
 తత్రాభిషేకం కృత్వా తు వాజిమేధమవాఘ్నుయాత్ ॥ 84-110॥
 జనకస్య తు రాజర్షేః కూపస్త్రిదశపూజితః ।
 తత్రాభిషేకం కృత్వా తు విష్ణులోకమవాఘ్నుయాత్ ॥ 84-111॥
 తతో వినశనం గచ్ఛేత్ సర్వపాపప్రమోచనమ్ ।
 వాజపేయమవాఘ్నోతి సోమలోకం చ గచ్ఛతి ॥ 84-112॥
 గండకీం తు సమాసాద్య సర్వతీర్థజలోద్భవామ్ ।
 వాజపేయమవాఘ్నోతి సూర్యలోకం చ గచ్ఛతి ॥ 84-113॥
 తతో విశల్యామాసాద్య నదీం త్రైలోక్యవిశ్రుతామ్ ।
 అగ్నిష్టోమమవాఘ్నోతి స్వర్గలోకం చ గచ్ఛతి ॥ 84-114॥
 తతోఽధివంగం ధర్మజ్ఞ సమావిశ్య తపోవనమ్ ।
 గుహ్యకేషు మహారాజ మోదతే నాత్ర సంశయః ॥ 84-115॥
 కంపనాం తు సమాసద్య నదీం సిద్ధనిషేవితామ్ ।
 పుండరీకమవాఘ్నోతి స్వర్గలోకం చ గచ్ఛతి ॥ 84-116॥
 అథ మాహేశ్వరీం ధారాం సమాసాద్య ధరాధిప ।
 అశ్వమేధమవాఘ్నోతి కులం చైవ సముద్ధరేత్ ॥ 84-117॥
 దివోకసాం పుష్కరిణీం సమాసాద్య నరాధిప ।
 న దుర్గతిమవాఘ్నోతి వాజిమేధం చ విందతి ॥ 84-118॥
 అథ సోమపదం గచ్ఛేద్ బ్రహ్మచారీ సమాహితః ।
 మాహేశ్వరపదే స్నాత్వా వాజిమేధఫలం లభేత్ ॥ 84-119॥
 తత్ర కోటిస్తు తీర్థానాం విశ్రుతా భరతర్షభ ।
 కూర్మరూపేణ రాజేంద్ర హ్యసురేణ దురాత్మనా ॥ 84-120॥

మియమాణా హృతా రాజన్ విష్ణునా ప్రభవిష్ణునా ।
తత్రాభిషేకం కుర్వీత తీర్థకోట్యాం యుధిష్ఠిర ॥ 84-121॥

పుండరీకమనాప్నోతి విష్ణులోకం చ గచ్ఛతి ।
తతో గచ్ఛేత రాజేంద్ర స్థానం నారాయణస్య చ ॥ 84-122॥

సదా సన్నిహితో యత్ర విష్ణుర్వసతి భారత ।
యత్ర బ్రహ్మాదయో దేవాః ఋషయశ్చ తపోధనాః ॥ 84-123॥

ఆదిత్యా వసవో రుద్రాః జనార్దనముపాసతే ।
శాలగ్రామ ఇతి ఖ్యాతః విష్ణురద్భుతకర్మకః ॥ 84-124॥

అభిగమ్య త్రిలోకేశం వరదం విష్ణుమవ్యయం ।
అశ్వమేధమనాప్నోతి విష్ణులోకం చ గచ్ఛతి ॥ 84-125॥

తత్రోదపానం ధర్మజ్ఞ సర్వపాపప్రమోచనమ్ ।
సముద్రాస్తత్ర చత్వారః కూపే సంనిహితాః సదా ॥ 84-126॥

తత్రోపస్పృశ్య రాజేంద్ర న దుర్గతిమనాప్నుయాత్ ।
అభిగమ్య మహేదేవం వరదం రుద్రమవ్యయమ్ ॥ 84-127॥

విరాజతి యథా సోమో మేఘైర్ముక్తో నరాధిప ।
జాతిస్మరముపస్పృశ్య శుచిః ప్రయతమానసః ॥ 84-128॥

జాతిస్మరత్వమాప్నోతి స్నాత్వా తత్ర న సంశయః ।
మాహేశ్వరపురం గత్వా అర్చయిత్వా వృషధ్వజమ్ ॥ 84-129॥

ఈప్సితాన్ అభతే కామాన్ ఉపవాసాన్న సంశయః ।
తతస్తు వామనం గత్వా సర్వపాపప్రమోచనమ్ ॥ 84-130॥

అభిగమ్య హరిం దేవం న దుర్గతిమనాప్నుయాత్ ।
కుశికస్యాశ్రమం గచ్ఛేత్ సర్వపాపప్రమోచనమ్ ॥ 84-131॥

- కౌశికీం తత్ర గచ్ఛేత మహాపాపప్రణాశినీమ్ ।
రాజసూయస్య యజ్ఞస్య ఫలం ప్రాప్నోతి మానవః ॥ 84-132॥
- తతో గచ్ఛేత రాజేంద్ర చంపకారణ్యముత్తమమ్ ।
తత్రోష్య రజనీమేకాం గోసహస్రఫలం లభేత్ ॥ 84-133॥
- అథ జేష్ఠిలమాసాద్య తీర్థం పరమదుర్లభమ్ ।
తత్రోష్య రజనీమేకాం గోసహస్రఫలం లభేత్ ॥ 84-134॥
- తత్ర విశ్వేశ్వరం దృష్ట్వా దేవ్యా సహ మహాద్యుతిమ్ ।
మిత్రావరుణయోర్లోకాన్ ఆప్నోతి పురుషర్షభ ॥ 84-135॥
- త్రిరాత్రోపోషితస్తత్ర అగ్నిష్టోమఫలం లభేత్ ।
కన్యాసంవేద్యమాసాద్య నియతో నియతాశనః ॥ 84-136॥
- మనోః ప్రజాపతేర్లోకాన్ ఆప్నోతి పురుషర్షభ ।
కన్యాయాం యే ప్రయచ్ఛంతి దానమన్వపి భారత ॥ 84-137॥
- తదక్షయ్యమితి ప్రాహుః ఋషయః సంశితవ్రతాః ।
నిశ్చీరాం చ సమాసాద్య త్రిషు లోకేషు విశ్రుతామ్ ॥ 84-138॥
- అశ్వమేధమవాప్నోతి విష్ణులోకం చ గచ్ఛతి ।
యేతు దానం ప్రయచ్ఛంతి నిర్వీరాసంగమే నరాః॥ 84-139॥
- తే యాంతి నరశార్దూల శక్రలోకమనామయమ్ ।
తత్రాశ్రమో వసిష్ఠస్య త్రిషు లోకేషు విశ్రుతః ॥ 84-140॥
- తత్రాభిషేకం కుర్వాణః వాజపేయమవాప్నుయాత్ ।
దేవకూటం సమాసాద్య బ్రహ్మర్షిగణసేవితమ్ ॥ 84-141॥
- అశ్వమేధమవాప్నోతి కులం చైవ సముద్ధరేత్ ।
తతో గచ్ఛేత రాజేంద్ర కౌశికస్య మునేర్ల్లదమ్ ॥ 84-142॥

- యత్ర సిద్ధిం పరాం ప్రాప్తో విశ్వామిత్రోఽథ కౌశికః ।
తత్ర మాసం వసేద్ వీర కౌశిక్యాం భరతర్షభ ॥ 84-143॥
- అశ్వమేధస్య యత్ పుణ్యం తన్నాసేనాధిగచ్ఛతి ।
సర్వతీర్థవరే చైవ యో వసేత మహాహ్రాదే ॥ 84-144॥
- న దుర్గతిమవాప్నోతి విందేద్ బహు సువర్ణకమ్ ।
కుమారమభిగమ్యాథ వీరాశ్రమనివాసినమ్ ॥ 84-145॥
- అశ్వమేధమవాప్నోతి నరో నాస్త్వత్ర సంశయః ।
అగ్నిధారాం సమాసాద్య త్రిషు లోకేషు విశ్రుతామ్ ॥ 84-146॥
- తత్రాభిషేకం కుర్వాణః హ్యగ్నిష్టోమమవాప్నుయాత్ ।
అభిగమ్య మహాదేవం వరదం విష్ణుమవ్యయమ్ ॥ 84-147॥
- పితామహసరో గత్వా శైలరాజసమీపతః ।
తత్రాభిషేకం కుర్వాణః హ్యగ్నిష్టోమమవాప్నుయాత్ ॥ 84-148॥
- పితామహస్య సరసః ప్రశ్రుతా లోకపావనీ ।
కుమారధారా తత్రైవ త్రిషు లోకేషు విశ్రుతా ॥ 84-149॥
- యత్ర స్నోత్వా కృతార్థోఽస్మీత్యాత్మానమవగచ్ఛతి ।
షష్ఠకాలోపవాసేన ముచ్యతే బ్రహ్మహత్యయా ॥ 84-150॥
- తతో గచ్ఛేత ధర్మజ్ఞ తీర్థసేవనతత్పరః ।
శిఖరం వై మహాదేవ్యాః గౌర్యాష్టైలోక్యవిశ్రుతమ్ ॥ 84-151॥
- సమారుహ్య నరశ్రేష్ఠస్తనకుండేషు సంవిశేత్ ।
స్తనకుండముపస్పృశ్య వాజపేయఫలం లభేత్ ॥ 84-152॥
- తత్రాభిషేకం కుర్వాణః పితృదేవార్చనే రతః ।
హయమేధమవాప్నోతి శక్రలోకం చ గచ్ఛతి ॥ 84-153॥

తామ్రారుణం సమాసాద్య బ్రహ్మచారీ సమాహితః ।
అశ్వమేధమవాప్నోతి బ్రహ్మలోకం చ గచ్ఛతి ॥ 84-154॥

నందిన్యాం చ సమాసాద్య కూపం దేవనిషేవితమ్ ।
నరమేధస్య యత్ పుణ్యం తదాప్నోతి నరాధిప ॥ 84-155॥

కాలికాసంగమే స్నాత్వా కౌశిక్యరుణయోగ్గతః ।
త్రిరాత్రోపోషితో రాజన్ సర్వపాపైః ప్రముచ్యతే ॥ 84-156॥

ఉర్వశీతీర్థమాసాద్య తతః సోమాశ్రమం బుధః ।
కుంభకర్ణాశ్రమం గత్వా పూజ్యతే భువిమానవః ॥ 84-157॥

కోకాముఖముపస్పృశ్య బ్రహ్మచారీ యతవ్రతః ।
జాతిస్మరత్వమాప్నోతి దృష్టమేతత్ పురాతనైః ॥ 84-158॥

ప్రాజ్ఞదీం చ సమాసాద్య కృతాత్మా భవతి ద్విజః ।
సర్వపాపవిశుద్ధాత్మా శక్రలోకం చ గచ్ఛతి ॥ 84-159॥

ఋషభద్వీపమాసాద్య మేధ్యం క్రౌంచనిషూదనమ్ ।
సరస్వత్యాముపస్పృశ్య విమానస్థో విరాజతే ॥ 84-160॥

బౌద్ధాలకం మహారాజ తీర్థం మునినిషేవితమ్ ।
తత్రాభిషేకం కృత్వా వై సర్వపాపైః ప్రముచ్యతే ॥ 84-161॥

ధర్మతీర్థం సమాసాద్య పుణ్యం బ్రహ్మర్షిసేవితమ్ ।
వాజపేయమవాప్నోతి విమానస్థశ్చ పూజ్యతే ॥ 84-162॥

ఇతి శ్రీమన్మహాభారతే వనపర్వాంతర్గత తీర్థయాత్రాపర్వణి
పులస్త్యతీర్థయాత్రాయాం చతురశీతితమోఽధ్యాయః ॥84॥

శ్రీవేంకటేశ్వరస్వామి వారి గోవిందనామావళి

అథ క్షమాప్తార్థనా

యదక్షరపదభ్రష్టం మాత్రాహీనం చ యద్భవేత్ ।
తత్సర్వం క్షమ్యతాం దేవ నారాయణ నమోఽస్తుతే ॥

అథ లోకక్షేమప్రార్థనా

స్వస్తిప్రజాభ్యః పరిపాలయంతాం న్యాయ్యేనమార్గేణ మహీం మహీశాః ।
గోబ్రాహ్మణేభ్యశ్చుభమస్తు నిత్యం లోకాస్సమస్తాస్సుఖినో భవన్తు ॥

అథ భగవత్సమర్పణమ్

కాయేన వాచా మనసేంద్రియైర్వా బుద్ధ్యాత్మనా వా ప్రకృతేస్స్వభావాత్ ।
కరోమి యద్యత్సకలం పరస్మై నారాయణాయేతి సమర్పయామి ॥

అథ మంగళమ్

శ్రీయఃకాంతాయ కళ్యాణనిధయే నిధయేఽర్చినామ్ ।
శ్రీవేంకటనివాసాయ శ్రీనివాసాయ మంగళమ్ ॥

